Ankeriaiden ylisiirrot Kokemäenjoen vesistössä

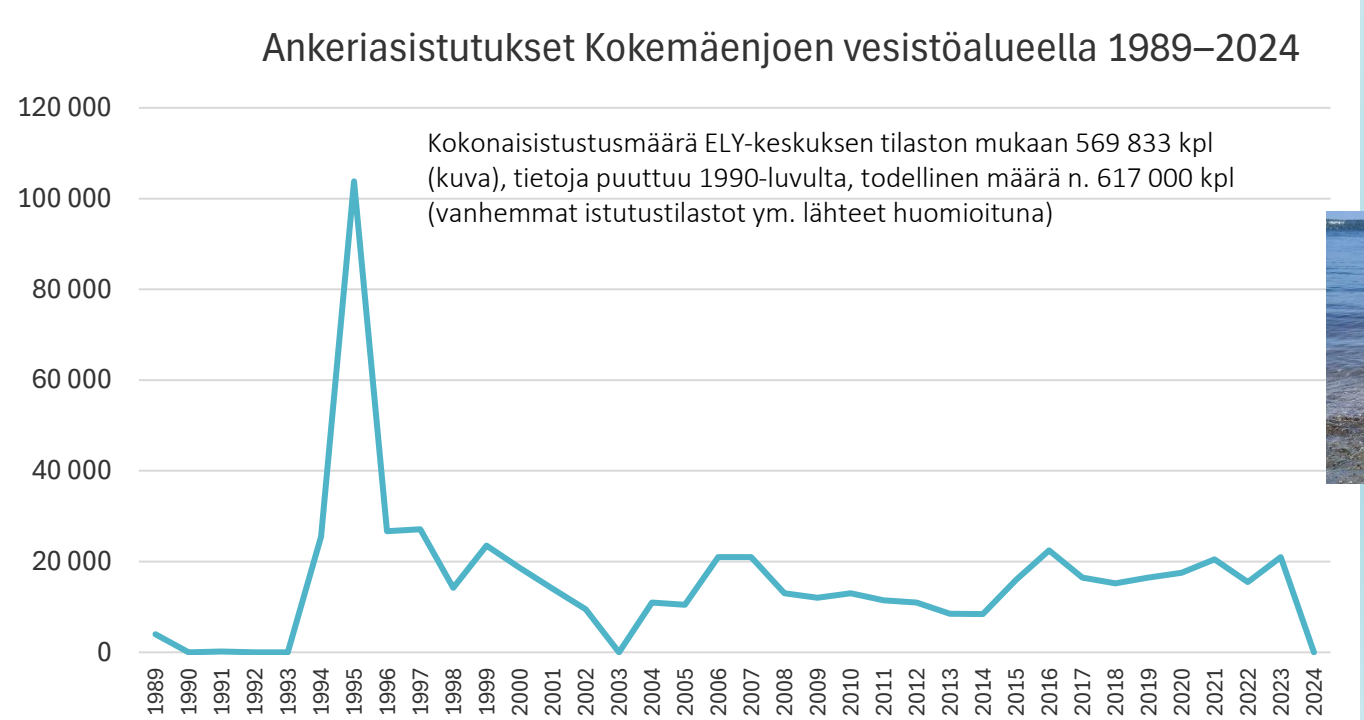
Toiminnanjohtaja Ismo Kolari, Pirkanmaan Kalatalouskeskus

Makean veden hopeakyljet – kalaseminaari Nokia, Tehdassaari 15.10.2026

Taustaa

- Euroopan ankeriaan luonnonkanta on dramaattisesti pienentynyt 1980-luvulta lähtien ja ankerias on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi lajiksi.
- EU:n ankeriasdirektiivi; vähintään 40 prosenttia hopea-ankeriaiden biomassasta tulisi selviytyä kutuvaellukselle
- Vuoden 1993 jälkeen Kokemäenjoen vesistöalueelle on istutettu yli 600 000 ankeriasta
- Tuhansia ankeriaita pyrkii mereen vuosittain. Laskennallinen arvio Pyhäjärven ja Kokemäenjoen suun välisen 5 voimalaitoksen aiheuttamista tappioista noin 80 %.

Pyhäjärven viimeisin ankeriasistukaserä 1 000 kpl lämmittelemässä Turrin venesatamassa kesällä 2025 ennen järveen pulahdusta

Hanke 1. Kokemäenjoelta Sargassomerelle (2025–2027)

Vaellusankeriaiden pyydystäminen Pirkanmaan järviltä ja siirto Kokemäenjoen alaosaan.

Hankkeen toteuttaa Pirkanmaan Kalatalouskeskus yhteistyössä kaupallisten kalastajien kanssa.

Hankkeen rahoittajina EMKVR/Kuha-Suomen Kalaleader, Pirkkalan ja Kokemäenjoen yläosan kalatalousalueet ja Pirkanmaan Kalatalouskeskus.

Budjetti 71 358,90 €

Euroopan unionin osarahoittama

KALALEADER

Kuha-Suomen Kalaleader

Pirkanmaan Kalatalouskeskus

Pirkkalan kalatalousalue

Kokemäenjoen yläosan kalatalousalue

Hanke 2. Kokemäenjoen ankeriashanke (2026–2028)

Yksityisessä yleishyödyllisessä hankkeessa tehostetaan voimayhtiöiden tuella ankeriaskannan hoitoa tukevia pyynti- ja ylisiirtotoimia syksystä 2026 alkaen (aikana ja jälkeen EMKVR-hankkeen, jonka jäljellä olevat resurssit riittävät vain osaan meneillään olevista ja suunnitelluista toimista)

Hankkeen toteuttaja Pirkanmaan Kalatalouskeskus.

Hankkeen rahoittajina (100 %) UPM Energy Oy, PVO-Vesivoima Oy, Länsi-Suomen Voima Oy, Kolsin Vesivoimatuotanto Oy ja Pirkanmaan Kalatalouskeskus.

Budjetti 55 000 € (voimayhtiöt 50 000 €, kalatalouskeskus 5 000 €).

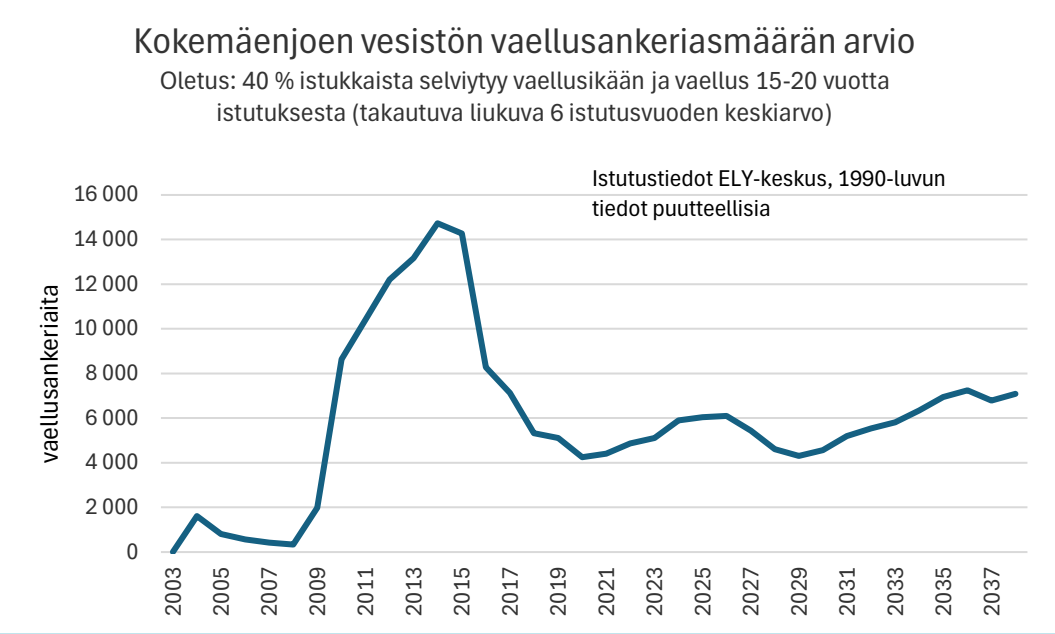

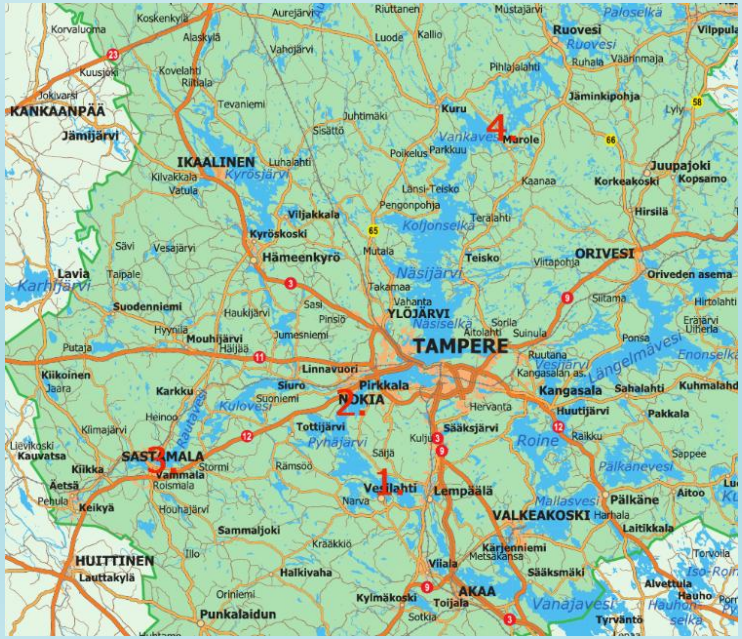
Ankeriaiden pyynti, kevät ja syksy 2025–2026

4 pyyntialuetta (kartta):

1. Pyhäjärven etelä- ja keskiosa. 2. Nokianvirran edusta, 3. Rauta-Liekovesi ja 4. Näsijärvi-Ruovesi

Vuonna 2026 pyynnissä noin 40 eri kokoista rysää (matalimmat alle 1,5 m, korkeimmat n. 6 m), joista noin puolet Pyhäjärvellä

Saaliskertymä ja ylisiirrot

- Aikainen jäiden lähtö 2025 ja 2026. Ankeriaat eivät isommin liikkuneet 1. kuukauden aikana. V. 2025 kalastaja ilmoitti 1. ankeriaasta 6. toukokuuta (lämpötila 7,5 °C, Melo) ja v. 2026 16.4. Kuitenkin 25.4. – 7.5.2026 kalastajat eivät saaneet yhtään ankeriasta.
- Ankeriaiden tulo v. 2025 vilkkainta sekä alkukesällä että syksyllä kun veden lämpötila oli noin 10–16 astetta (Melo). Kesän 2025 vaellushuippu noin 25.5. –20.6. ja kesän 2026 17.5.-24.6., jolloin veden lämpötila vaihteli 11–19 asteessa.
- V. 2025 81 ankeriasta siirrettiin Nakkilaan Harjavallan padon alapuolelle kolmessa erässä, kaikki Pyhäjärvestä (alkukesä 58 kpl ja syksy 23 kpl, keskipaino 1,39 kg). Vuonna 2026 on jo siirretty Pyhäjärvestä viidessä erässä lähes 200 ankeriasta.
- Osa Pyhäjärvestä pyydetyistä ja siirretyistä ankeriaista on ollut kasvuankeriaita varsinkin kesällä, Nokianvirran suulla käytännössä kaikki vaellusankeriaita

Ankeriaskuljetukset 2024–2026

Ankeriaiden siirrot Kokemäenjokeen Nakkilaan vuosina 2024–2026

	aika	kpl	keskipaino kg	pyyntivesistö	toteutusresurssi
2024	syksy	**8**	1,6	Pyhäjärvi	Kokemäenjoen kalatalousmaksut
2025	kesä	58	1,36	Pyhäjärvi	Kokemäenjoelta Sargassomerelle
2025	syksy	23	1,46	Pyhäjärvi	Kokemäenjoelta Sargassomerelle
2025	**yhteensä**	**81**	**1,39**		
2026	kesä	127	1,41	Pyhäjärvi, Näsijärvi (3 kpl)	Kokemäenjoelta Sargassomerelle
2026	syksy -15.10.	68	1,48	Pyhäjärvi	Kokemäenjoelta Sargassomerelle
2026	**yhteensä**	**195**	**1,44**		
2025–2026	**yhteensä**	**276**	**1,42**		
	KAIKKIAAN	**284**			

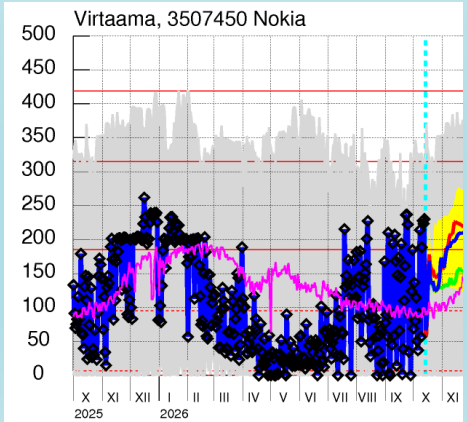

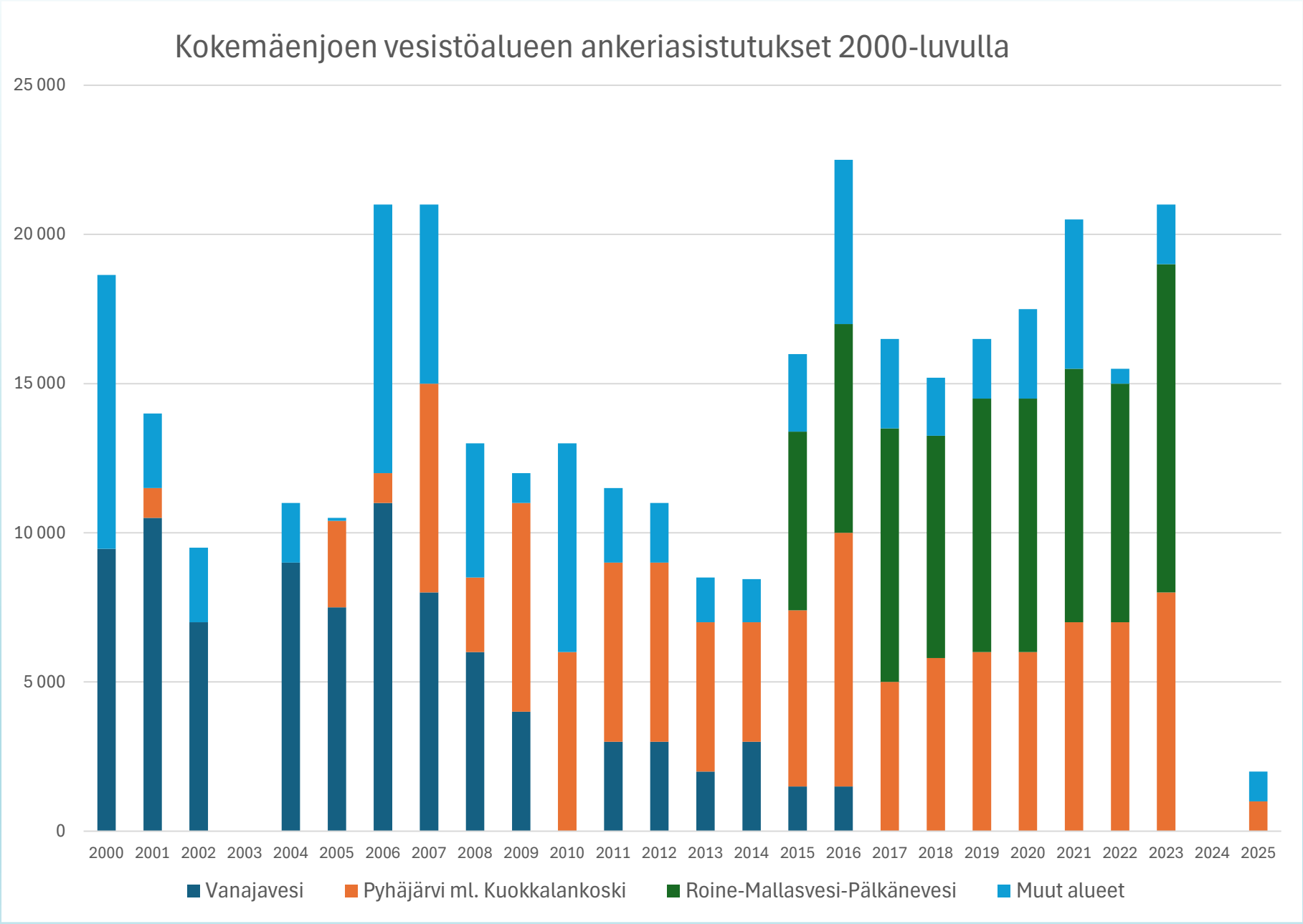
Eräitä havaintoja

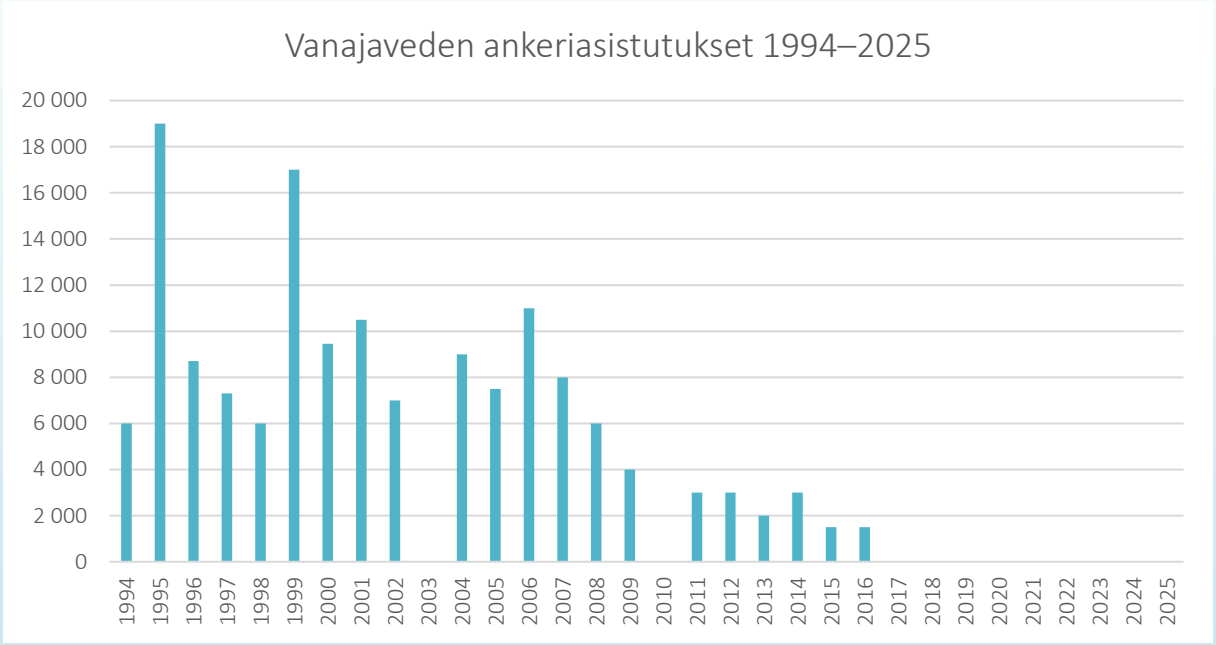
- Pyhäjärvestä saatu ankeriaita useista paikoista, ei ylivertaisia hotspotteja; kalat kulkevat monia eri reittejä, saaliit usein pieninä ryppäinä, nollapäiviä
- Rysien määrän huomattava lisääntyminen Pyhäjärven kaupallisilla kalastajilla sekä rysien rakenteelliset muutokset ja uusien pyyntipaikkojen hakeminen Nokianvirran suulla ovat parantaneet ankeriassaaliita v. 2026
- Sivusaalis ja särkien silmääminen tiheäperäisiin rysiin Nokianvirran suulla työllistivät alkuun huomattavasti, asiaan löydetty lääkkeitä; syksyllä 2026 ankeriaan osuus suurin kaikista saalislajeista
- Ankeriaiden liikkuminen rysiin heikentynyt merkittävästi Näsijärven reitillä vuosien 2024–2026 välillä; ilmeisenä syynä istutusten vähäisyys vuoden 2008 jälkeen, siihen saakka istutusmäärät kohtalaisia

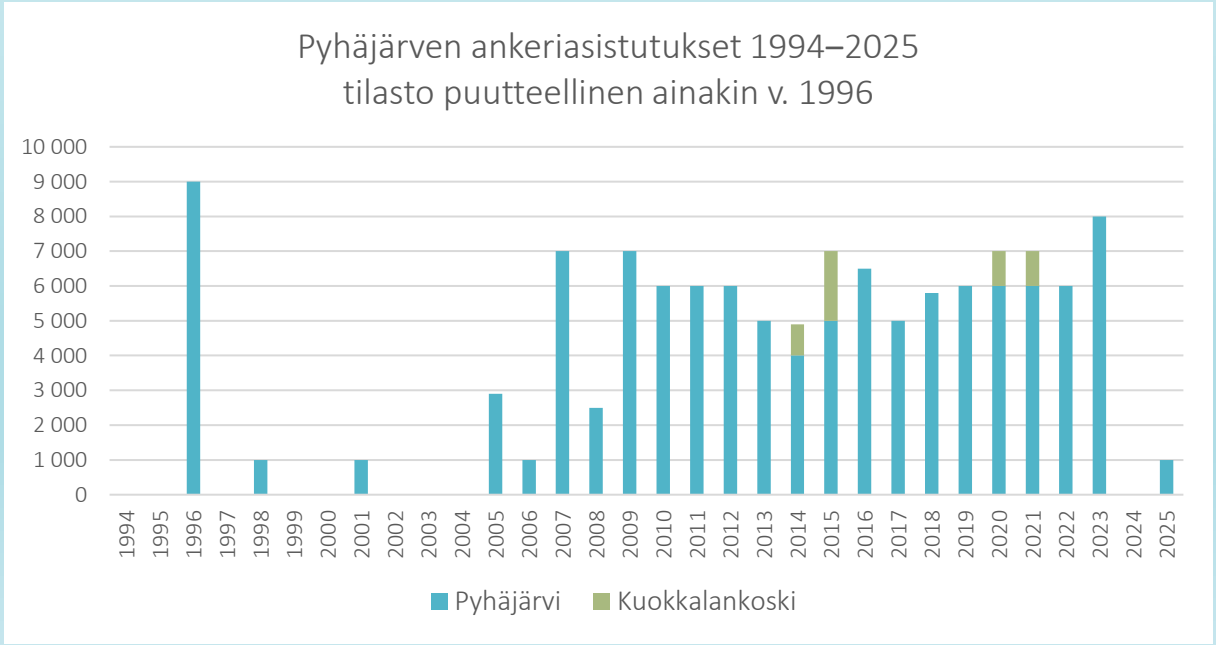

Vaikka ankeriassaaliit kasvoivat kesällä 2026, tulos oli odotuksiin ja kasvaneeseen pyyntiponnistukseen nähden hieman alavireinen, vaikuttivatko heikot virtaukset ankeriaiden vaellusintoon?

Kokemäenjoen vesistöalueen ankeriasistutukset 2000-luvulla
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
Vanajavesi
Pyhäjärvi ml. Kuokkalankoski
Roine-Mallasvesi-Pälkänevesi
Muut alueet

Vanajaveden ankeriasistutukset 1994–2025
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025

Pyhäjärven ankeriasistutukset 1994–2025
tilasto puutteellinen ainakin v. 1996
10 000
9 000
8 000
7 000
6 000
5 000
4 000
3 000
2 000
1 000
0
1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
Pyhäjärvi
Kuokkalankoski

Ankerias kulkee omia polkujaan

Jonkinlaisia havaintoja ja johtopäätöksiä alkaa pikku hiljaa kertyä pyyntivuosien ja kokemusten lisääntyessä, mutta varsinaista logiikkaa ankeriaiden aktiivisuudelle ei välttämättä helposti löydy.

Virtaamat, tuulet, sää, ajankohta, kuun vaiheet ja lämpötila näyttävät joskus sopivan hyvin yhteen oletusten, saalisodotusten ja ankeriaan liikkumisen kanssa. Mutta toisena päivänä, kun kaiken pitäisi kunnolla natsata, yhtään kalaa ei sitten välttämättä ilmaannukaan pyytöihin.

